

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๙๗
วันพฤหัสบดี ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๘. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๙. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๒๐. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
๒. นายวราห์ เท่งพุ่ม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา
๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๙๖ วันพุธ ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง แจ้งต่อที่ประชุมถึงกรณีที่มีการเสนอข่าวในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อคณะกรรมการ โดยได้มีการนำเสนอความคิดเห็นของอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในประเด็นเรื่องการศึกษา ว่าร่างรัฐธรรมนูญทำให้การศึกษาของประเทศล่าช้าลงโดยกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับเพียงเก้าปี ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากคณะกรรมการได้ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๕๐ โดยกำหนดหลักการในเรื่องที่รัฐต้องดำเนินการให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่อ่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งเมื่อรวมระยะเวลาการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาภาคบังคับแล้ว เด็กและเยาวชนต้องได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี จึงขอให้โฆษกกรรมการแถลงข่าวในเรื่องดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ได้มอบหมายให้นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน จัดทำเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปจัดทำสื่อดิจิทัลและนำไปใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ขอให้เลขานุการกรรมการจัดเตรียมข้อมูลสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสตรี และเด็ก ให้แก่กรรมการที่ได้รับมอบหมายเพื่อนำไปใช้ในการบรรยายเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไปด้วย

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดจัดงานวันสตรีสากลประจำปี ๒๕๕๙ ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่จะถึงนี้ โดยขอเชิญกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญไปบรรยายสาระร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับสตรี อย่างไรก็ตาม ประชาชนที่เข้าร่วมงานอาจ ต้องการทราบสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นเรื่องอื่นด้วย

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งได้จัดเวทีสัมมนาเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและ มีการอภิปรายเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เข้าร่วมการสัมมนา แสดงความคิดเห็นในประเด็นเรื่องการศึกษาที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญต่อสื่อมวลชนว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ทำให้การศึกษาของประเทศล่าช้า อย่างไรก็ตาม โฆษกกรรมการที่เข้าร่วมการสัมมนาในวันดังกล่าวก็ได้อธิบายชี้แจงถึงหลักการของร่างมาตรา ๕๐ ในเวทีสัมมนาแล้ว

- คณะกรรมการควรจัดทำเอกสารชี้แจงประเด็นเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทุกประเด็นที่ คณะกรรมการได้ปรับปรุงเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว เพื่อนำไปชี้แจงให้สาธารณชนได้ทราบต่อไป

นายสุพจน์ ไข่มุกต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนได้มอบหมายให้นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน จัดทำข้อมูลในประเด็นเรื่อง สิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้กับกรรมการนำไปเผยแพร่หรือนำไปแถลงข่าวให้ประชาชนได้ทราบต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติ ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในมาตราต่างๆ สรุปสาระสำคัญการพิจารณาได้ดังนี้

มาตรา ๒๔

“มาตรา ๒๔ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชทายาท ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อ ผู้แทนพระองค์ก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไป พลังก่อนได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า นายสุพจน์ ตันยวรรณะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอ ให้มีการปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๒๔ วรรคสอง ในประเด็นกรณีที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตาม วรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลังก่อนได้” ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลังก่อนก็ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชทายาท ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือต่อ ผู้แทนพระองค์ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคหนึ่ง จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้ซึ่งต้องถวาย สัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ไปพลังก่อนก็ได้”

จากนั้น นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา ทบทวนร่างมาตรา ๕๗ ร่างมาตรา ๕๘ และร่างมาตรา ๕๙ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตน”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘๘ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด”

โดยมีเหตุผลว่า การคุ้มครองผู้บริโภคในปัจจุบันมีลักษณะเป็นการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงควรกำหนดให้กลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใด”

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของ รัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๖ วันพุธ ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของ รัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ รวมตลอดถึงการกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้แก้ไขเพิ่มความในวรรคหนึ่งเป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม และจัดระบบงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองได้บัญญัติความว่า “กรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ” ไว้แล้วครอบคลุมกรณีดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติซ้ำอีก

มีกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๘ ตามข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบงบประมาณ

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า การเพิ่มความว่า “และจัดระบบงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ” อาจทำให้เรื่องการจัดทำงบประมาณเป็นนโยบายของรัฐบาล จึงควรนำเรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดทำงบประมาณไปกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐจะเหมาะสมมากกว่า

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๘ ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๖ วันพุธ ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๐ วันอังคาร ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๙ ดังนี้

“มาตรา ๕๙ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้เบาะแสโดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐ”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้เพิ่มความในร่างมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้ “...และประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวโดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเวทีต่างๆ ประชาชนมีความเห็นว่าการให้ประชาชนที่เป็นปัจเจกบุคคลเข้ามาเป็นพยานในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ อาจทำให้ประชาชนได้รับอันตรายต่อชีวิตได้ จึงควรกำหนดให้ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามร่างมาตรา ๕๙ อันจะทำให้การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมเฉพาะในการชี้เบาะแส อาจเป็นการกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่น้อยเกินไป เนื่องจากปัจจุบันมีองค์กรภาคประชาชนที่รณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมในการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

- ควรกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบในเรื่องอื่นด้วย เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือการร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึก เป็นต้น และควรมีกลไกในการคุ้มครองประชาชนที่ดำเนินการดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยตนเอง อาจทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของประชาชนได้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการชี้เบาะแสดูแลโดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐ จึงมีความเหมาะสม ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ การต่อต้าน หรือชี้เบาะแสดูแลโดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ การต่อต้าน หรือชี้เบาะแสดูแลโดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๑๕๖

“มาตรา ๑๕๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอลถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘๖ วันอังคาร ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอลถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มิให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการถวายสัตย์ปฏิญาณของรัฐมนตรีตามมาตรานี้”

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้

“ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่แล้ว”

นายอชีพ จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า ความว่า “ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่แล้ว” ในวรรคสามที่มีการเสนอให้เพิ่มขึ้นใหม่อาจเกิดปัญหาตีความได้ว่าคณะรัฐมนตรีจะต้องถวายสัตย์ปฏิญาณอีกหรือไม่ ดังนั้น ควรตัดความดังกล่าวออก

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากไม่กำหนดความว่า “ให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้เข้ารับหน้าที่แล้ว” จะมีผลทำให้คณะรัฐมนตรีชุดก่อนยังคงทำหน้าที่ต่อไปได้

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีการกำหนดขั้นตอนในการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไว้แล้ว ดังนั้น ความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ควรใช้ความว่า “ปฏิบัติหน้าที่ไปก่อน” แทนความว่า “ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน”

- เมื่อพระมหากษัตริย์โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ก็จะมีผลทำให้คณะรัฐมนตรีชุดก่อนต้องพ้นจากหน้าที่ไปด้วย

- หากเป็นกรณีแต่งตั้งรัฐมนตรีเพียงหนึ่งคนจะต้องมีดำเนินการถวายสัตย์ปฏิญาณตามวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ทรงไม่สะดวกที่จะให้คณะรัฐมนตรีถวายสัตย์ปฏิญาณ จึงให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน นอกจากนี้ หากเป็นกรณีที่รัฐมนตรีเพียงหนึ่งคนก็จะไม่ทำให้เกิดปัญหาใด เนื่องจากจะไม่มีพระบรมราชโองการให้รัฐมนตรีนั้นปฏิบัติที่ไปพลางก่อน ส่วนความว่า “ไปพลางก่อน” มีความหมายว่าให้ปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว โดยคณะรัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ในภายหลังด้วย ทั้งนี้ เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนั้นให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๓(๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

ในกรณีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนที่จะถวายสัตย์ปฏิญาณ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสองได้ ในกรณีเช่นนั้นให้คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๓(๑) พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

ในการคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชน มีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๐ วันอังคาร ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๓ โดยไม่มีการแก้ไข

ประธานกรรมการกล่าวว่า มีผู้เสนอความเห็นให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้

“ในการคุ้มครองอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชน มีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวในการเผยแพร่ธรรมะเพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรมได้รับการพัฒนาจิตใจ และมีสติปัญญา รอบรู้ในธรรมะ”

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- หากแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองตามข้อเสนอดังกล่าวแล้ว อาจทำให้กลุ่มทางศาสนาบางกลุ่มนำไปแสวงหาประโยชน์และบิดเบือนพระพุทธศาสนาได้ ดังนั้น ควรคงความในวรรคสองไว้ตามบทบัญญัติเดิม

- ควรตัดคำว่า “ในการเผยแพร่ธรรมะเพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรมได้รับการพัฒนาจิตใจ” ออก และคณะกรรมการควรพิจารณาร่างมาตรานี้ให้รอบคอบเพื่อป้องกันการบิดเบือนพระพุทธศาสนา รวมทั้งสอบถามข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๓

- ควรพิจารณาข้อเสนอแนะของประชาชนที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการศึกษาของคณะสงฆ์ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๓ มุ่งเน้นในเรื่องการคุ้มครองศาสนา แต่ข้อเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมข้างต้นต้องการให้มีการอุปถัมภ์ศาสนาด้วย ดังนั้น เสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแผ่หลักธรรมให้ตรงตามพระไตรปิฎก และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า พลอากาศเอก ธนู ปานสุวรรณ เสนอให้เพิ่มความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...ในการคุ้มครองทุกศาสนา และพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องมีมาตรการ...”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันยังมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับพระไตรปิฎก จึงเสนอให้ตัดคำว่า “ให้ตรงตามพระไตรปิฎก” ออก

นายอชีพ จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความว่า “ให้ตรงตามพระไตรปิฎก” อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างภิกษุสงฆ์ด้วยกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ข้อถกเถียงเกี่ยวกับพระไตรปิฎกนั้น เป็นการถกเถียงในเรื่องคำแปล พระไตรปิฎก ไม่ได้ถกเถียงถึงพระไตรปิฎกโดยตรง

- มีกรรมการเสนอว่าความในวรรคสองควรแก้ไข เป็นดังนี้ “...รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา และต้องมีมาตรการ...”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าว”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) มุ่งเน้นในเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา โดยสนับสนุนให้ประชาชนนำหลักธรรมของศาสนาพุทธมาใช้เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม พัฒนาจิตใจ และปัญญา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเพิ่มความว่า “พระไตรปิฎก” ในร่างมาตรา ๖๓ เนื่องจากปัจจุบันไม่มีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธตามพระไตรปิฎกอย่างแท้จริง และการเรียนการสอนในสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยสงฆ์ไม่ได้เสริมสร้างให้มีการพัฒนาจิตใจและปัญญา แต่สร้างความหลงใหลและมกมายมากกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเพิ่มความว่า “พระไตรปิฎก” ในร่างมาตรา ๖๓ อาจต้องหารือกับมหาเถรสมาคมว่าความดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ ควรคงความตามร่างมาตรา ๖๓ ที่แก้ไขใหม่ไว้ก่อน และนำความในร่างมาตรา ๖๓ ที่แก้ไขใหม่ ส่งให้นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาตรวจสอบความเหมาะสมของถ้อยคำอีกครั้งหนึ่ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากจะนำร่างมาตรา ๖๓ ส่งให้นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาตรวจสอบความเหมาะสมของถ้อยคำอีกครั้งหนึ่ง ควรเพิ่มความว่า “พระไตรปิฎก” ในร่างมาตรา ๖๓ เพื่อให้ถ้อยคำมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

- ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) บัญญัติเรื่องพระพุทธศาสนาในหมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๙ มีความดังนี้ “รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนาอื่น ส่งเสริมให้ศาสนิกชนเข้าใจและเข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม พัฒนาจิตใจ และปัญญา”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๖๓ เป็นดังนี้ “ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามพระไตรปิฎกเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือ

กลไกดังกล่าว” ทั้งนี้ ควรนำความในร่างมาตรา ๖๓ ที่แก้ไขใหม่ ส่งให้นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ด้านพระพุทธศาสนาตรวจสอบความเหมาะสมของถ้อยคำอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๖๓

มาตรา ๑๖๓

“มาตรา ๑๖๓ ให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๒ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๒ (๑) เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๑๕๕ (๔) หรือ (๕) นายกรัฐมนตรีจะอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้

(๒) ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๒ (๔) คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งจะอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้ตาม (๒) หรือคณะรัฐมนตรีที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ลาออกทั้งคณะ และเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตามมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือยังดำเนินการตามมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ ไม่แล้วเสร็จ ให้ปลัดกระทรวงปฏิบัติหน้าที่แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน โดยให้ปลัดกระทรวงคัดเลือกตนเองให้คนหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๔

“มาตรา ๑๖๔ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖๒ (๒) และต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ตามมาตรา ๑๖๓ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อ คณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้วในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจาก ตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใด อันอาจมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า มีผู้เสนอความเห็นให้เพิ่มคำว่า “กรรมการ” ใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๖๔ เป็นความว่า “ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงาน หรือกรรมการของหน่วยงานของรัฐ...”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) เป็นดังนี้ “ไม่แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าว หรือกรรมการในหน่วยงานดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง...”

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๑๖๔ บัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันมิให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง แต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการหรือพนักงานของรัฐเพื่อผลประโยชน์ของตน ในระหว่างที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะอนุญาตให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งและต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาการ กระทำการดังกล่าวได้

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่ง มักเกิดปัญหาในเรื่องการแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะหารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเกิดความล่าช้าได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งและต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาการสามารถแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งตามความใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๖๔ ได้ หากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ การเพิ่มคำว่า “กรรมการ” ใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๖๔ อาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ จึงควรคงความเดิมใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๖๔

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๕

“มาตรา ๑๖๕ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕๕

(๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๑ หรือมาตรา ๑๘๒

(๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๖

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๓ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๖

“มาตรา ๑๖๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๗

“มาตรา ๑๖๗ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอกการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๘

“มาตรา ๑๖๘ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๙

“มาตรา ๑๖๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

ให้นำมาตรา ๑๖๗ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการตราขึ้นในระหว่างสมัยประชุม จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๐

“มาตรา ๑๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๑

“มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึก ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า นายเอกพันธ์ ปิณฑวนิช รักษาการแทนผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษาและคณะ เสนอให้แก้ไขความในวรรคสองเป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะแห่งที่มีเหตุการณ์รุนแรงอันอาจเป็นภัยคุกคามความอยู่รอดของประเทศเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก แต่ต้องยกเลิกประกาศดังกล่าวในทันทีที่เหตุการณ์นั้นสิ้นสุดลง” ทั้งนี้ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเพิ่มความดังกล่าวในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๗๑

ประธานกรรมการกล่าวว่า สถานการณ์ใดที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึก เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มความดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๒

“มาตรา ๑๗๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๗ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วในร่างมาตรา ๑๒๑ จึงควรตัดความในวรรคสามออกทั้งวรรค

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ให้เหตุผลในมาตรา ๑๗๒ บรรดาสองข้อมูลใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗๓

“มาตรา ๑๗๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากรัฐสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบ

ลักษณะ ประเภท และขอบเขตของหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยในกฎหมายต้องระบุให้ชัดแจ้ง และต้องกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการเยียวยาที่จำเป็นด้วย

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ”

ประเด็นการพิจารณา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ กล่าวว่า นายกิตติ วะสีนนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอให้แก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “...และหนังสือสัญญาอื่นที่**อาจ**มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา” เนื่องจากคำว่า “อาจ” เป็นถ้อยคำที่มีความไม่ชัดเจนและทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ และเสนอให้แก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “...ลักษณะ ประเภท และขอบเขตของหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม **หรือการค้าหรือการลงทุน**ของประเทศอย่างกว้างขวาง” เนื่องจากความว่า “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม” มีความหมายครอบคลุมการค้าหรือการลงทุนแล้ว นอกจากนั้น การกำหนดให้หนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาทั้งหมด อาจทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการลงทุนได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า นักกฎหมายบางท่านวิพากษ์วิจารณ์ร่างมาตรา ๑๗๓ ว่าไม่ครอบคลุมการทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี (FTA) ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากเขตการค้าเสรี (FTA) มีความหมายรวมถึงการค้าหรือการลงทุนด้วยแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอความเห็นว่าเป็นบทเฉพาะกาล ร่างมาตรา ๒๖๔ ซึ่งกำหนดว่าในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายตามมาตรา ๑๗๓ บรรดาสถาบันหนังสือสัญญาอื่นที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ให้หมายความรวมถึงหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วมด้วย ดังนั้นควรนำความดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๗๓

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๑๗๓ ที่ประชุมได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว โดยรายละเอียดเพิ่มเติมควรบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ดังนั้น คณะกรรมการควรคงหลักการของร่างมาตรา ๑๗๓

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติเรื่องหนังสือสัญญาเพิ่มเติมในบทเฉพาะกาลในร่างมาตรา ๒๖๔ เป็นการยกตัวอย่างความหมายของหนังสือสัญญาอื่นที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งต้องบัญญัติรายละเอียดเพิ่มเติมในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติต่อไป ส่วนการใช้คำว่า “อาจ” ในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๗๓ เพื่อให้กฎหมายมีความยืดหยุ่น เนื่องจากอาจเกิดกรณีขณะทำหนังสือสัญญายังไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การค้า หรือการลงทุนของประเทศ แต่อาจมีผลกระทบในระยะยาวได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๔

“มาตรา ๑๗๔ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๕

“มาตรา ๑๗๕ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย เกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๖

“มาตรา ๑๗๖ ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๗

“มาตรา ๑๗๗ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการทั้งปวงบรรดาที่ได้รับสนองพระบรมราชโองการ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๘

“มาตรา ๑๗๘ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๘ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์

“หมวด ๙

การขัดกันแห่งผลประโยชน์”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๙

“มาตรา ๑๗๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ

(๔) ไม่กระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซง การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ

มาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับกิจการของสภา หรือกรรมการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

ให้น้ำ (๒) และ (๓) มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้น ที่ดำเนินการในลักษณะที่ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำการ ตามมาตรานี้ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) โดยต้องมีบทบัญญัติห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข่าว หรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน หากมีการฝ่าฝืน ให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนเสนอให้นำกลไกการป้องกันการแทรกแซงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนตามร่างมาตรา ๑๗๙ ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าของกิจการ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นที่มิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่สามารถกำหนดกลไกการป้องกันการแทรกแซงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนให้ครอบคลุมถึงเจ้าของกิจการใด ๆ ได้ ในทางกลับกันอาจต้องกำหนดห้ามมิให้สื่อมวลชนเสนอข่าวในลักษณะที่ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๐

“มาตรา ๑๘๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

(๓) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน หรือการให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๑

“มาตรา ๑๘๑ ให้นำมาตรา ๑๗๙ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การดำรงตำแหน่งหรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี

(๒) การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คณะรัฐมนตรีเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) เนื่องจากในบางกรณีรัฐมนตรีต้องเข้าไปเป็นกรรมการจัดงานในงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งความใน (๒) ยังไม่ครอบคลุมกรณีดังกล่าว เนื่องจากบัญญัติเฉพาะการกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐมนตรีสามารถเข้าไปเป็นกรรมการในงานพิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินได้อยู่แล้ว ไม่ถือเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจน เสนอแก้ไขความใน (๒) เป็นดังนี้ “การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๘๑ ให้นำมาตรา ๑๗๙ มาใช้บังคับแก่รัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การดำรงตำแหน่งหรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของรัฐมนตรี
 (๒) การกระทำตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อ
รัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ไม่ว่าโดยทางตรง
 หรือทางอ้อม อันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ของ
 ตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม”

มาตรา ๑๘๒

“มาตรา ๑๘๒ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่ง
 ความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็น
 ลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้แจ้งประธาน
 กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้
 โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้
 ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหุ้นหรือกิจการของ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตาม
 วรรคสองไม่ว่าในทางใด ๆ ก็ได้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของ
 รัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๒ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑๐ ศาล

“หมวด ๑๐

ศาล”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑๐ ศาล โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

“ส่วนที่ ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๓

“มาตรา ๑๘๓ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าว ว่า นายบัญชา ปรมีสมาภรณ์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เสนอให้แก้ไขความในวรรคสอง เป็นต้นว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง” เพื่อนำไปประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีของศาลต่างๆ เช่น ในการพิจารณาคดีของศาล ต้องพิจารณาคดีด้วยภาพและเสียง นอกจากนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอให้กำหนดเรื่องเงินเดือนและค่าตอบแทนของข้าราชการตุลาการไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าตอบแทนของข้าราชการตุลาการไว้โดยเฉพาะแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญอีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๔

“มาตรา ๑๘๔ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้แต่โดยพระราชบัญญัติ การตั้งศาลขึ้นใหม่หรือกำหนดวิธีพิจารณาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใด คดีหนึ่งหรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ๆ จะกระทำได้”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๕

“มาตรา ๑๘๕ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาและตุลาการพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายหรือเกษียณอายุหรือตามวาระ ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรา ๑๘๕ จึงมีความว่า “พ้นจากตำแหน่งตามวาระ”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่ความในร่างมาตรา ๑๘๕ บัญญัติความว่า “พ้นจากตำแหน่งตามวาระ” เนื่องจากการบัญญัติรับรองการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองซึ่งจะกำหนดให้ประธานศาลปกครองมีวาระการดำรงตำแหน่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๖

“มาตรา ๑๘๖ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายทุกประการ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๗

“มาตรา ๑๘๗ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ศาลปกครองเสนอให้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ)

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เลขานุการศาลฎีกาเป็นเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล และให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองและหัวหน้าธุรการของศาลอื่น เป็นผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากนั้น ยังมีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์จำนวนสามคนเป็นคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นรายคดีด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร เป็นเรื่องระหว่างศาลด้วยกันที่จะต้องปรึกษาหารือกัน ส่วนรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างศาลให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเปิดช่องให้ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลสามารถแต่งตั้งบุคคลอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในร่าง มาตรา ๑๘๗ เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๘

“มาตรา ๑๘๘ ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการซึ่งมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๘ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๒ ศาลยุติธรรม

“ส่วนที่ ๒

ศาลยุติธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๒ ศาลยุติธรรม โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘๙

“มาตรา ๑๘๙ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า นายปรีชา นาคพันธุ์ เสนอให้มีแผนกคดีเลือกตั้งในศาลยุติธรรม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙๐

“มาตรา ๑๙๐ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ทั้งนี้ เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย หรือในกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

การวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนเก้าคน

หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะรัฐมนตรีเสนอให้แก้ไขความในร่างมาตรา ๑๙๐ เนื่องจากการให้คดีทุจริตของนักการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงต้องพิจารณาในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ควรจัดเป็นระบบศาลเดียว เพราะขัดต่อการปฏิบัติในนานาประเทศ และอาจขัดต่อปณิธานสภาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ก่อให้เกิดปัญหาเวลามีการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งแม้ความในวรรคสี่จะให้อุทธรณ์ไปยังที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ แต่ก็จำกัดเฉพาะ “ข้อกฎหมายหรือในกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ” อันจะทำให้อุทธรณ์เป็นไปได้ยาก จึงควรแก้ไขให้การอุทธรณ์เป็นสิทธิทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อให้เป็นระบบสองศาล นอกจากนั้น ความในวรรคหกของร่างมาตรา ๑๙๐ ควรแก้ไขเป็นการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะของศาลฎีกาตามความในวรรคห้า ไม่ใช่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ประธานกรรมการสอบถามว่า การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรืออุทธรณ์ต่อองค์คณะของศาลฎีกา

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะตั้งองค์คณะขึ้นมาพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งกระทำการในนามของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่ได้เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่เป็นผู้คัดเลือกองค์คณะผู้พิพากษาจำนวนเก้าคนในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหก เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา” ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ทั้งนี้ เฉพาะในชั้นอุทธรณ์ชั้นที่ ๑ หรือในชั้นที่ ๒ ที่พิพากษาให้จำคุกหรือให้ชดเชยค่าเสียหาย” และแก้ไขความในวรรคหก เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ขององค์คณะของศาลฎีกาตาม มาตราที่วรรคห้า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอให้ตัดความในวรรคห้า ออกทั้งวรรค เนื่องจากขาดความชัดเจนระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์คณะของศาลฎีกาในวรรคห้า กับที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาในวรรคสี่ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและองค์คณะนั่งพิจารณา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่ มีผู้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “การวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคห้าของร่างมาตรา ๑๙๐ เป็นดังนี้ “การวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ในการจัดตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ก็เพื่อต้องการให้การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรวดเร็ว โดยมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุดทำหน้าที่ในการกลั่นกรองคดีก่อนยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ในช่วงการยกร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มีข้อทักท้วงจากฝ่ายต่างๆ ว่าวิธีพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กำหนดกระบวนการพิจารณาคดีเพียงชั้นเดียวนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำพิพากษาและไม่เป็นมาตรฐานสากล รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จึงเพิ่มหลักการใหม่ให้มีการอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาของ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ โดยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น หลักการของร่างมาตรา ๑๙๐ ที่ให้สิทธิคุ้มครองความยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาได้ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ควรกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นต้นกับชั้นอุทธรณ์ให้มี จำนวนองค์คณะผู้พิพากษาที่แตกต่างกัน

- การที่ศาลฎีกามีสำนวนคดีที่ค้างการพิจารณาจำนวนมากนั้น สาเหตุหนึ่งเกิดจากผู้พิพากษา หัวหน้าคณะในศาลฎีกาได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้ทำหน้าที่เป็นองค์คณะผู้พิพากษา ในการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ในการพิจารณา พิพากษาคดีชั้นฎีกาได้ จึงทำให้คดีชั้นฎีกาค้างการพิจารณาจำนวนมาก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๙๐ เป็นดังนี้ “คำพิพากษา ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา **ทั้งนี้ เฉพาะ ในปัญหาข้อกฎหมาย หรือในกรณีที่พิพาทหลักมูลใหม่ซึ่งขอสงวนให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปใน สาระสำคัญ**”

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๗๙ วรรคสาม และวรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ ดังนี้ วรรคสาม “ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง ไปในสาระสำคัญ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาของ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้” และวรรคสี่ “หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์และ การพิจารณาวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคห้าของร่างมาตรา ๑๙๐ เป็นดังนี้ “การวินิจฉัยอุทธรณ์ ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษา ในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคย ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน และได้รับ คัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี และเมื่อองค์คณะของศาลฎีกา ดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา”

- มีกรรมการสอบถามว่า การตัดความว่า “ทั้งนี้ เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย หรือในกรณีที่ มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ” ในวรรคสี่ออกนั้น หมายความว่า การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น สามารถอุทธรณ์ได้ ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง โดยไม่จำเป็นต้องมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริง เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญหรือไม่

- การให้สิทธิคุ้มครองความสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองได้ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง โดยไม่จำเป็นต้องมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจ ทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญนั้น ควรกำหนดองค์คณะของศาลฎีกาในการพิจารณา

พิพากษาคดีในชั้นต้นให้มีจำนวนแตกต่างกับองค์คณะของศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์

- การใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จะอนุญาตเฉพาะผู้ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้นในการใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษา ซึ่งแตกต่างจากหลักการของร่างมาตรา ๑๙๐ ในเรื่องการใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้อัยการสูงสุดในฐานะโจทก์และผู้ต้องคำพิพากษาสสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

- สนับสนุนหลักคิดการปรับจำนวนองค์คณะของศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาคดีของของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นต้นให้มีจำนวนแตกต่างจากองค์คณะของศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นอุทธรณ์

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๙๐ เป็นต้นนี้ “ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้เลือกเป็นรายคดี”

- มีกรรมการสอบถามว่า การตัดความว่า “ทั้งนี้ เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย หรือในกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ” ในวรรคสี่ ออกนั้น การพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นอุทธรณ์ องค์คณะของศาลฎีกาจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานหลักฐานใหม่ทั้งหมดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รูปแบบการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นอุทธรณ์ขององค์คณะของศาลฎีกาตามร่างมาตรา ๑๙๐ นั้น จะมีรูปแบบการพิจารณาพิพากษาคดีลักษณะเดียวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาโดยไม่มีการสืบพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งจะแตกต่างกับการพิจารณาพิพากษาคดีคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นต้นตามวรรคหนึ่ง โดยองค์คณะผู้พิพากษาจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยการสืบพยานหลักฐานของทั้งฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลย ดังนั้น เรื่องการกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นต้นอาจกำหนดองค์คณะผู้พิพากษาให้มีจำนวนเก้าคน เนื่องจากจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยการสืบพยานหลักฐานของทั้งฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลย จึงจำเป็นต้องมีองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีมากขึ้น ส่วนองค์คณะของศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นอุทธรณ์อาจกำหนดจำนวนองค์คณะห้าคนก็ได้ เนื่องจากไม่มีการสืบพยานหลักฐานใหม่จำนวนองค์คณะจึงไม่จำเป็นต้องมีหลายคน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น คณะกรรมการได้เพิ่มเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการพิจารณาพิพากษาคดีที่กรรมการองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานของรัฐซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติจะต้องถูกฟ้องดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง การขยายเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว จะทำให้ปริมาณคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการควรกำหนดกรอบระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่คู่ความ ว่าการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นอุทธรณ์จะเป็นการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วและเป็นธรรม

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะรัฐมนตรีได้เสนอความเห็นต่อหลักการของร่างมาตรา ๑๙๐ ในสองประเด็นคือ ประเด็นที่หนึ่งระบบการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรแบ่งออกเป็นสองชั้นคือ การพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นต้น และการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์ และประเด็นที่สองสิทธิในการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในร่างมาตรา ๑๙๐ กำหนดให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์ได้เฉพาะกรณีที่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อาจทำให้เกิดการอุทธรณ์ได้ยากขึ้น ส่วนศาลยุติธรรมเสนอความเห็นต่อประเด็นหลักการของร่างมาตรา ๑๙๐ เพียงประเด็นเดียวคือ ควรปรับถ้อยคำที่บัญญัติในวรรคหก

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในร่างมาตรา ๑๙๐ ที่กำหนดให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้นั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากลในเรื่องการพิจารณาพิพากษาคดีที่ควรให้สิทธิคู่ความในการอุทธรณ์คำพิพากษา ส่วนตัวเห็นว่าหลักการเดิมที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นหลักการที่ถูกต้องในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากองค์คณะผู้พิพากษาที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นแต่งตั้งจากผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นผู้พิพากษาในศาลสูงสุดของประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีการรับฟังพยานหลักฐานที่คู่ความนำเสนอครบถ้วนแล้ว จึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องมีการอุทธรณ์คำพิพากษาเพื่อให้มีการพิจารณาข้อเท็จจริงซ้ำอีกครั้งหนึ่งในชั้นอุทธรณ์

- มีกรรมการสอบถามว่า การให้สิทธิคู่ความอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษานั้น จะถือว่าคดีถึงที่สุดนับแต่วันใด เนื่องจากหากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา หากผู้ต้องคำพิพากษาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ผู้นั้นจะต้องพ้นจากตำแหน่ง จากนั้น คณะกรรมการเลือกตั้งจะต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลาที่ถือว่าคดีถึงที่สุดเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง จะเริ่มนับในวันใด

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคหกของร่างมาตรา ๑๙๐ ดังนี้ “ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา”

- มีกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่หรือไม่” ในวรรคหกที่เพิ่มขึ้นใหม่นี้ หากมีการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยกลับคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ต้องคำพิพากษาซึ่งพ้นจากตำแหน่งไปแล้วจะได้รับประโยชน์จากคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาที่กลับคำพิพากษาของของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างไร

- หลักการในเรื่องการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในวรรคดีของร่างมาตรา ๑๙๐ ที่กำหนดให้ยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษานั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมในลักษณะว่าให้ยื่นอุทธรณ์ต่อประธานศาลฎีกาเพื่อให้มีการเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการกำหนดองค์คณะศาลฎีกาเพื่อพิจารณาอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยให้กลับคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แม้ผู้ต้องคำพิพากษาจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม แต่การที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยกลับคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็จะส่งผลให้ผู้ต้องคำพิพากษาไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญา

ส่วนหลักการในเรื่องการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในวรรคดีของร่างมาตรา ๑๙๐ ที่กำหนดให้ยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานั้น เป็นหลักการเดียวกับที่เคยบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยคณะกรรมการได้กำหนดรูปแบบการพิจารณาอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตั้งองค์คณะของศาลฎีกาเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอุทธรณ์แทนที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๐ ดังนี้

“มาตรา ๑๙๐ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้เลือกเป็นรายคดี

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา **ทั้งนี้ เฉพาะในชั้นทบทวนฎีกา หรือในชั้นที่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งขอทบทวนให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ**

การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามวรรคสี่ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้น

มาก่อน และได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนเก้าคน โดยให้เลือกเป็นรายคดี และเมื่อองค์คณะของศาลฎีกาดังกล่าวได้วินิจฉัยแล้วให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามวรรคสี่หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา

หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่องค์คณะของศาลฎีกาตามมาตราที่วรรคห้า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มาตรา ๑๙๑

“มาตรา ๑๙๑ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๙๑ เป็นดังนี้ “การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวไว้ว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอความเห็นต่อหลักการของร่างมาตรา ๑๙๑ ดังนี้

๑. การกำหนดจำนวนกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมโดยให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่เกินสองคน

๒. ควรเพิ่มความเพิ่มเติมว่า “การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลในสัดส่วนที่เหมาะสม และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๓. ควรเพิ่มหลักการในบทเฉพาะกาลว่า “ให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมต่อไป เว้นแต่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นศาลใดที่ย้ายไปจากชั้นศาลนั้น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส ให้จัดการเลือกตั้งทดแทนในตำแหน่งที่ว่างดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่เกินสองร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรมในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในสัดส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสมนั้น

เจตนาของสำนักงานศาลยุติธรรมต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแต่งตั้งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในสัดส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลใช่หรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาล ได้แก่ ศาลฎีกา หกคน ศาลอุทธรณ์สี่คน และศาลชั้นต้นสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งไม่เป็นข้าราชการตุลาการ และได้รับเลือกจากวุฒิสภา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๙๑ เป็นดังนี้ “การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลได้แก่ ศาลฎีกาหกคน ศาลอุทธรณ์สี่คน และศาลชั้นต้นสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

- มีการแสดงความเห็นว่า การกำหนดจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลควรนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรอง จึงไม่เห็นด้วยกับการนำมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๙๑

- หลักการของร่างมาตรา ๑๙๑ สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอความเห็นให้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมในสัดส่วนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล ว่าควรแต่งตั้งในสัดส่วนที่เหมาะสมเท่านั้น มิได้เสนอความเห็นให้กำหนดจำนวนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลในร่างมาตรา ๑๙๑

- ความว่า “กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลในสัดส่วนที่เหมาะสม” ตามความเห็นที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอความเห็นนั้น จะใช้หลักตรรกะใดในการคำนวณเพื่อให้ได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลในสัดส่วนที่เหมาะสม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๙๑ เป็นดังนี้ “การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๙๑ การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษาศาลยุติธรรมต้องมีความเป็นอิสระ และดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการ บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการไม่เกินสองคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๕ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐิติจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์